

Posudek bakalářské práce *Italské somatické frazémy a jejich české ekvivalenty*, kterou předložila **BARBORA BŘENKOVÁ**, Ústav románských studií FF UK, ak. r. 2019/2020.

Bakalářská práce Barbory Břenkové je skvělým příkladem prací, které nevznikají jen jako nezbytný závěrečný výstup, ale jsou přímo provázány s nějakým běžícím projektem, jehož se pod vedením školitele účastní i student. Ačkoli je tato situace spíše typická pro magisterské práce (a pak samozřejmě v rámci doktorského studia), o to více je potěšující, když jsou k takovým projektům přizváni i studenti bakalářského stupně. V tomto případě jde o projekt budoucího frazeologického italsko-českého slovníku, jehož základní parametry a budoucí možnosti se Barbora Břenková pokusila ukázat na (zdánlivě skromném) vzorku tří lexémů (*orecchio, bocca, naso* – „ucho, ústa, nos“), pro něž v praktické části své práce vytvořila ukázková slovníková hesla na základě dat pocházejících z různých jazykových zdrojů.

Práce je přehledně členěna do pěti hlavních kapitol. První tři jsou teoretickým úvodem do frazeologie; zde autorka postupně prezentuje stěžejní pojmy, jako jsou kolokace, frazém, idiom, s ohledem též na italskou terminologii. Blíže pak popisuje somatickou frazeologii, v níž vystupují názvy částí těla. Od čtvrté kapitoly začíná aplikační část, v níž jsou nejprve představeny použité zdroje (korpusy, slovníky). Podrobně jsou prezentovány jednotlivé etapy zpracování hesel. V páté kapitole se autorka detailně zabývá jednotlivými frazémy, v nichž figurují zvolené názvy částí těla (a které představují nejčastější případy). Součástí práce je i příloha s kompletním heslářem pro vybraná slova.

Bakalářská práce perfektně naplňuje všechny cíle, které si diplomantka stanovila, a zároveň dobře ukazuje směr, jakým bude práce na slovníku pokračovat do budoucna. Mám k textu jen některé drobné poznámky, týkající se spíše některých formulačních nepřesností.

1) Na některých místech – zejména v úvodních větách na začátku kapitol – má autorka tendenci opakovat již řečené, aniž by přímo přešla k definici pojmů, o kterých bude psát. Tak např. na s. 9 čteme: „Úvodem bych ráda vymezila stěžejní pojmy, které budu v této práci používat. Jejím hlavním předmětem je frazeologie a idiomatika. Než však přejdu k těmto klíčovým termínům, cítím nutnost definovat některé pojmy, (...)“. Asi by bylo lepší rovnou napsat, že tato práce patří do frazeologického bádání a že s ním jsou spojeny klíčové pojmy, které teď budeme definovat. Podobně pak na téže s. 9 v podkapitole 2.1 a také na jiných místech. Formulačně neobratné je také spojení „Dále došlo ke zjištění“ (s. 12).

2) Měl bych pak k textu některé otázky, které by se mohly stát předmětem diskuse během obhajoby.

- Na s. 16 autorka píše, že frazeologie úzce souvisí s ostatními jazykovými úseky. Pojem „úsek“ je docela neobvyklý. Možná by bylo dobré vysvětlit a navrhnout vhodnější termín.

- Na s. 20 je příklad *essere in gamba* s překladem „nebýt žádné ořezávátka“. Víím, že to pro účel práce není podstatné, ale zdá se mi, že častější je význam „být šikovný, být dobrý v něčem“.

- Na s. 26 dole a na s. 27 je věta, na jejímž konci čteme, že „jejich využití spadá převážně do oblasti nepřímé řeči.“ Nejsm si jist, zda to dává smysl. Asi se tu nemíní přímá versus nepřímá řeč?

- Na s. 29 u charakteristiky korpusu InterCorp jen upřesním, že čeština je samozřejmě výchozí, k ní se zarovnávají cizojazyčné texty (její dominance tak není nijak náhodná).

- Na s. 45 (i předtím) čtu, že mezi frazémy, ke kterým autorka nedokázala přiřadit ekvivalent, je také (*non avere un buon orecchio musicale*). Dále pak ale nějaké ekvivalenty figurují. V jakém smyslu tedy není přiřazen? Možná mi ušel nějaký metodologický krok...

- Na s. 47 by se určitě vyplatilo přidat pár vět o metodě F. Čermáka při sestavování frazeologického slovníku.

- Na s. 51 (i jinde) autorka říká, že obrovská shoda v ekvivalenci je dána společným kulturně-jazykovým kontextem evropských jazyků. Určitě by se dalo podpořit i nějakou referencí (mluví o tom různé odnože kognitivní či kulturní lingvistiky).

Tolik tedy pár dotazů k této zdařilé bakalářské práci, kterou k obhajobě vřele doporučuji a hodnotím ji jako *výbornou*.

V Praze dne 4. června 2020

doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D., v.r.
oponent bakalářské práce